

Je pas geïnstalleerde systeem in topvorm brengen

Stevige fundamenten

Heb je dankzij de workshop op pagina 36 Windows netjes (opnieuw) geïnstalleerd, dan is het tijd om je systeem in topvorm te krijgen. Daarvoor moet je heel wat installeren, van Service Packs tot beveiligingssoftware. Clickx vertelt je er alles over. FREDERICK GORDTS

Windows Vista of XP installeren duurt misschien niet lang, maar dat is eigenlijk pas het begin. Service Packs, patches en updates moeten geïnstalleerd worden, maar ook stuurprogramma's en beveiligingssoftware voorzie je best zo snel mogelijk. Daarnaast moet je je internetverbinding configureren en maak je best een back-up. Een hele waslijst aan taken dus, maar we delen alles netjes op in verschillende stukjes, zodat je maar de verschillende stappen hoeft te volgen. We focussen hier vooral op Windows Vista, maar waar nodig vermelden we ook hoe je een en ander voor mekaar krijgt in Windows XP.

1.SERVICE PACK INSTALLEREN

Microsoft brengt regelmatig (gemiddeld één keer per jaar) een 'Service Pack' uit, een update die tientallen verbeteringen en patches bevat. De meeste daarvan kan je apart downloaden, maar sommige ook weer niet. Het is belangrijk om het laatst uitgebrachte Service Pack meteen te installeren, zelfs vooraleer je andere stuurprogramma's installeert. Voor XP is Service Pack 2 (SP2) de laatste versie; SP3 voor Windows XP en SP1 voor Vista zouden heel binnenkort verschijnen, of zijn al verschenen als je dit leest. Een wijze raad: installeer geen bètaversies of RC-versies ('release candidate') van een Service Pack! Je kan ze automatisch downloaden via Windows Update: **Start, Configuratiescherm, Windows Update**. Eventueel haal je ze manueel op via www.microsoft.nl/downloads, door te zoeken naar **Service pack xp** of **Service pack vista**. Let er dan wel op dat je de laatste versie downloadt, in de juiste taal – kies steeds de taal van jouw besturingssysteem!

Een Service Pack kan tot wel 600 MB groot zijn, en de installatie kan meer dan een uur duren. Je hoeft nergens op te klikken: zo'n installatieprogramma doet automatisch zijn werk. Gebruik tijdens de installatie geen andere programma's en start je pc opnieuw op na de installatie. Wat er zoal in Service Pack 1 voor Vista en Service Pack 3 voor XP zit en hoe je het eerste installeert, lees je op pagina 50.

Een Service Pack installeren kan een tijdje duren.

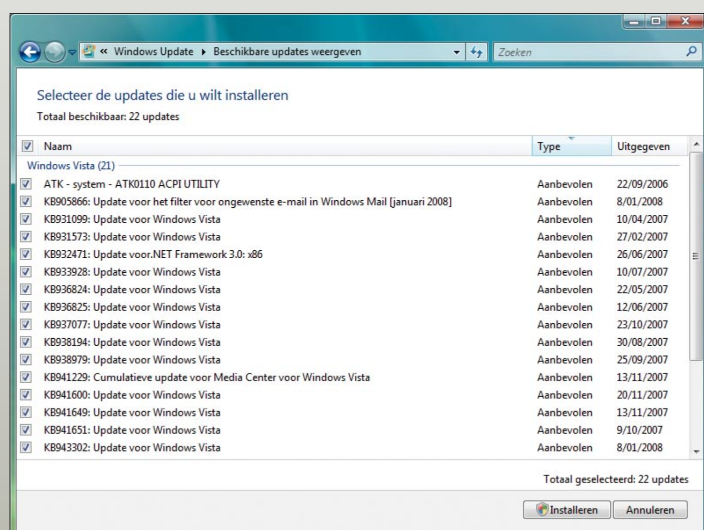
2.UPDATES (AUTOMATISCH) INSTALLEREN

Nadat je het nieuwste Service Pack geïnstalleerd hebt, moet je de nieuwste updates voor Windows installeren. In **Windows Vista** gebeurt dat normaal automatisch. Ga eerst naar **Start, Configuratiescherm, Windows Update**. Klik op **Naar updates zoeken** en dan op **Beschikbare updates weergeven**. Zorg er zeker voor dat alle **Belangrijke** updates geselecteerd zijn. Ook de **Aanbevolen** updates selecteer je best. Bij **Optionele** updates gaat het meestal om driverupdates, dus die kan je ook met een gerust hart installeren. Klik vervolgens op **Installeren**. Het downloaden kan even duren. De installatie gebeurt automatisch. Ga na het updaten terug naar Windows Update en kies **Instellingen wijzigen**. Zorg er nu voor dat **Updates automatisch installeren** geselecteerd staat en kies daaronder een tijdstip, bijvoorbeeld **Elke dag** om **22u**. Je kiest best een tijdstip waarop de pc aan staat, maar jij niet aan het werk bent. Je kan eventueel **Updates downloaden maar laat mij bepalen of ik ze wil installeren** kiezen. Vink onderaan ook **Microsoft Update gebruiken** aan, zodat andere Microsoft-programma's (zoals Office) eveneens bijgewerkt worden.

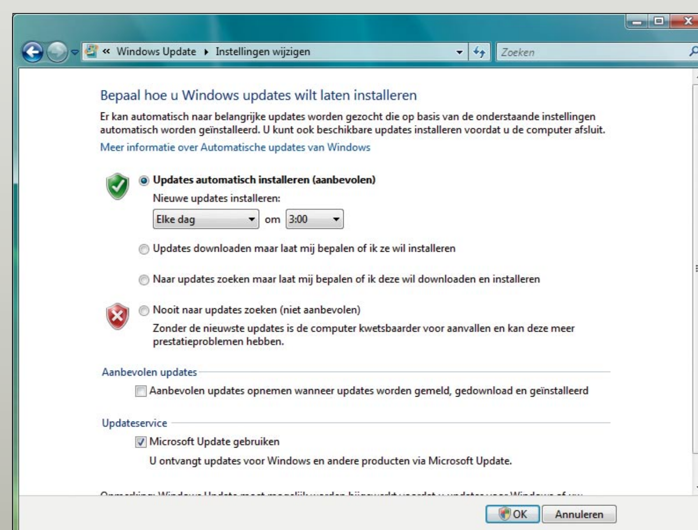
Windows Update is in **Windows XP** niet zo mooi geïntegreerd als in Vista. We raden je aan om eerst Microsoft Update te installeren, dat, in tegenstelling tot Windows Update, ook andere Microsoft-programma's in het oog houdt. Je vindt het op http://update.microsoft.com/microsoftupdate. Na de installatie klik je op **Snel** om na te gaan welke updates er geïnstalleerd kunnen worden. Selecteer vervolgens de gewenste updates. We raden je ook aan om de automatische updates in te stellen, via **Start, Configuratiescherm, Automatische updates**. Kies daar **Automatisch (aanbevolen)**.

Microsoft Update onder Windows XP.

Kijk eerst welke updates er al beschikbaar zijn.

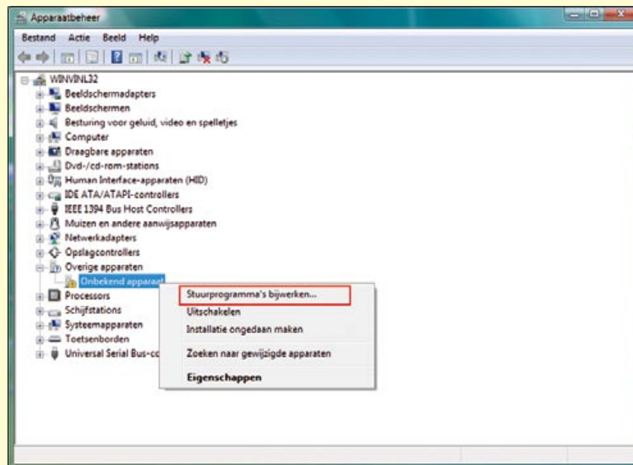

Je kan Vista automatisch naar updates laten zoeken.

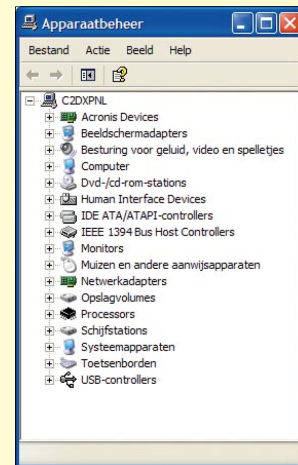

3.STUURPROGRAMMA'S INSTALLEREN

Je hebt nu het Service Pack geïnstalleerd en Windows Update of Microsoft Update uitgevoerd, maar misschien ontbreken er nog enkele stuurprogramma's. Installeer eerst de zogenaamde chipset- of moederborddrivers. Die worden door de fabrikant van je pc of moederbord meegeleverd op een cd of dvd, maar we raden je aan om de allerlaatste versie te downloaden van de website van de fabrikant. Heb je een chipset van Intel, dan is het zelfs beter om op de site van Intel http://support.intel.com op zoek te gaan naar Intel-chipsetdrivers. Herstart daarna de computer en ga naar **Configuratiescherm, Systeem.** Klik nu op **Apparaatbeheer** en daarna op **Doorgaan.** Van de apparaten met een geel of rood uitroepteken installeer je eerst de stuurprogramma's die je vindt op de website van de fabrikant of – in het geval van een laptop – op de site van de fabrikant van de laptop. Blijven de uitroeptekens nog altijd staan, klik dan eens met de rechtermuisknop op zo'n apparaat en kies **Stuurprogramma's bijwerken.** Kies daarna **Automatisch naar bijgewerkte stuurprogramma's zoeken** en **Ja, altijd online zoeken.** Vista controleert nu de online stuurprogrammabibliotheek van Microsoft. De kans bestaat dat die wél het juiste stuurprogramma heeft staan, dat dan ook prompt geïnstalleerd wordt.

Het Vista-apparaatbeheer met een niet herkend apparaat.

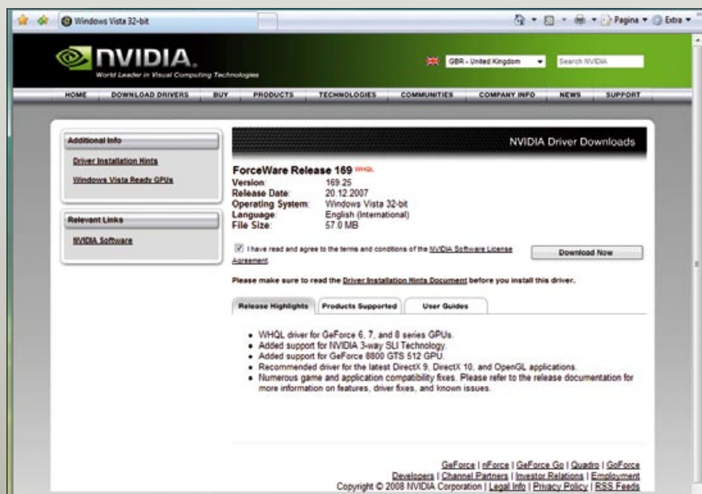

Het XP-apparaatbeheer.

Bij **Windows XP** doe je hetzelfde, maar daar ga je naar **Start, Configuratiescherm, Systeem.** Klik op **Hardware** en kies **Apparaatbeheer.** Staat er nergens een geel of rood uitroepteken, dan zijn alle stuurprogramma's geïnstalleerd. Niets weerhoudt je echter om de allerlaatste versies te installeren. Die vind je op de website van de fabrikant van je moederbord, computer of laptop. Mensen met een desktop gaan naar de website van de fabrikant van de hardware in kwestie. Heb je een laptop, dan ga je naar de website van de fabrikant van de laptop (Dell, HP, Lenovo, enzovoort). De hardware in laptops wijkt soms iets af van het standaardmodel, en dus gebruik je best het stuurprogramma dat door de laptopfabrikant goedgekeurd is!

4.SPECIFIEKE STUURPROGRAMMA'S

Bepaalde stuurprogramma's zijn zo belangrijk, dat je ze best zelf installeert. Dan hebben we het bijvoorbeeld over de driver voor de grafische kaart, geluidskaart of netwerkkaart. Vooral die laatste is belangrijk. Stel dat Windows (XP of Vista) zelf geen stuurprogramma's heeft voor je (draadloze) netwerkkaart, dan kan je die ook niet zomaar even downloaden... want je kan het internet niet op. Je kan de stuurprogramma's van de bijgeleverde cd installeren, en daarna nagaan of er geen nieuwere versie te vinden is op het net. Nog beter is om op een andere computer de stuurprogramma's te downloaden en ze op een geheugenstick te zetten, zodat je meteen de laatste versie van de drivers kan installeren.
Ook het stuurprogramma voor je grafische kaart of videokaart is van belang. Voor de meest recente driver kijk je best op internet, want de twee grootste fabrikanten – ATI http://ati.amd.com en nVidia www.nvidia.com – werken hun drivers heel regelmatig bij, vaak één of meerdere keren per maand. De installatie zelf is eenvoudig: enkele keren raak klikken, de computer opnieuw opstarten, en klaar is Kees.

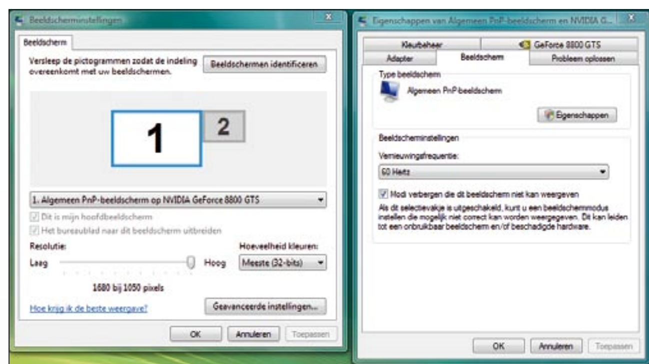

Drivers voor grafische kaarten worden regelmatig bijgewerkt. Om de nieuwste versie te hebben, download je ze dus best van de website.

GEZOCHT: STUURPROGRAMMA

Vind je het juiste stuurprogramma écht niet? Neem dan eens een kijkje op specifieke 'driverwebsites' zoals Driver Guide **www.driverguide.com.** Brengt ook dat geen soelaas? Ga dan na of je hardware wel werkt met Windows Vista (of XP). Sommige apparaten die perfect functioneerden onder Windows XP, worden niet meer ondersteund in Vista. Gelukkig werken ze meestal wel, al kan je soms ook de pech hebben dat ze het helemaal niet meer doen, bijvoorbeeld bij sommige webcams of scanners. Omdat de doos ook niet vermeldt dat ze gegarandeerd met Vista werken, kan je nergens terecht voor een oplossing. Zoek eventueel op Google en fora naar berichten van gebruikers die zich in dezelfde situatie bevinden. Soms zijn er namelijk toch drivers te vinden... maar dan installeer je ze wel op eigen risico!

De volgende stap is je resolutie instellen en de 'refresh rate' bepalen.

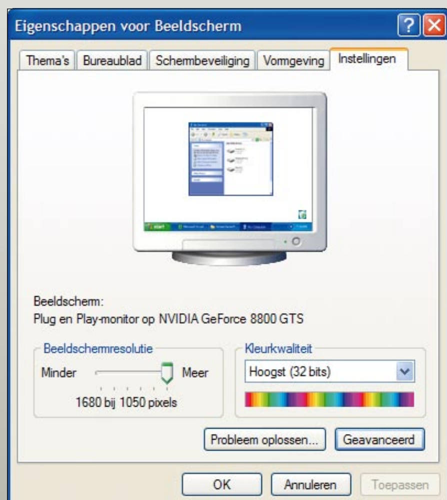
5.SCHERMRESOLUTIE INSTELLEN

Het correcte stuurprogramma voor je grafische kaart installeren is één zaak, maar je moet er ook voor zorgen dat al je instellingen juist staan. In **Windows Vista** doe je dat als volgt: klik met de rechtermuisknop op een lege plek op het bureaublad en kies **Aan persoonlijke voorkeur aanpassen.** Klik vervolgens op **Beeldscherminstellingen.** De standaardresolutie is meestal 1024 bij 768 pixels, maar voor een modern scherm is dat nogal weinig. Gebruik de schuifknoppen om een hogere resolutie aan te duiden, bijvoorbeeld 1600 bij 1200 pixels of 1680 bij 1024 pixels als je een breedbeeldmonitor hebt. Wijzig ook de hoeveelheid kleuren naar **Meeste (32-bits).**

Vervolgens klik je op de knop **Geavanceerde instellingen.** Via het tabblad **Beeldscherm** kan je ook de 'refresh rate' of **Vernieuwingsfrequentie** instellen. Heb je een plat tft- of lcd-scherm, dan volstaat de standaardwaarde 60 Hertz – meer zie je toch niet. Voor een ouderwetse CRT-monitor daarentegen is 60 Hertz niet genoeg. Kies de hoogste waarde die je kan selecteren, bijvoorbeeld 85 of 75 Hertz. Ondersteunt je monitor geen 85 Hertz, dan zal het scherm een twintigtal seconden zwart blijven, waarna je opnieuw een andere waarde kan proberen.

nVidia en ATI installeren trouwens standaard ook een eigen configuratiescherm, waar je nog meer kan instellen, zoals kleuren, contrast en scherpte. Dit configuratiescherm vind je onder **nVidia** of **ATI** of in het venster **Geavanceerde instellingen.**

In **Windows XP** pak je het ongeveer op dezelfde manier aan, alleen bevindt het configuratiescherm voor de grafische kaart zich op een andere plaats. Ga naar **Start, Configuratiescherm** en kies **Beeldscherm.** Daarna ga je naar het tabblad **Instellingen** en stel je de **resolutie** en de **kleurkwaliteit** (**32 bits**) in. Vervolgens klik je op **Geavanceerd** en kies je het tabblad **Beeldscherm** om de 'refresh rate' in te stellen.

De resolutie instellen in Windows XP.

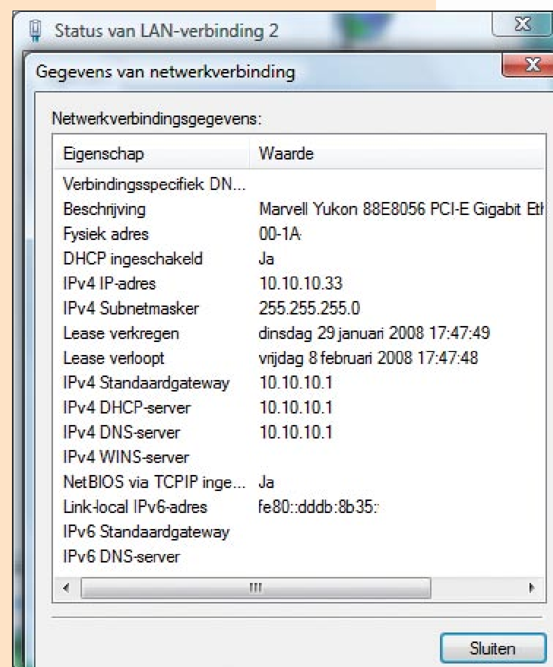
TIP

Geen router?

Gebruik je geen router, maar verbind je de ADSL-model rechtstreeks met de computer (bijvoorbeeld via usb), zorg er dan voor dat de juiste stuurprogramma's geïnstalleerd werden. Let op: sommige usb-modems werken niet meer met Vista!

6.INTERNETTOEGANG INSTELLEN OF CONTROLEREN

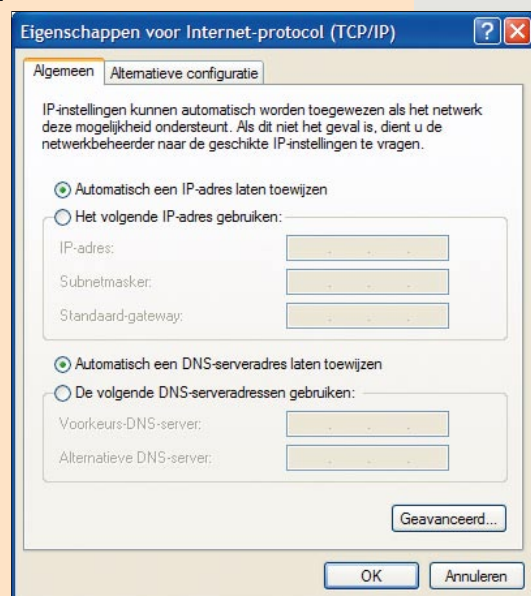
Heb je een breedbandverbinding en maak je gebruik van een router, dan volstaat het meestal om de netwerkkabel in de netwerkkaart van de pc te steken en die ook met de router te verbinden. Maar het kan altijd dat je router een ongeldig ip-adres heeft uitgedeeld. Om dat te controleren, klik je op **Start, Configuratiescherm, Netwerkcentrum.** Selecteer **Netwerkverbindingen beheren** en kies de netwerkverbinding – vaak **LAN-verbinding.** Klik erop met de rechtermuisknop en kies **Status, Details.** Onder **IPv4 IP-adres** moet een adres staan als 192.168.1.2 of 10.10.10.99. Staat er echter een adres dat begint met **169**, dan is dat een ongeldig ip-adres. Is dat bij jou het geval, klik dan op **Sluiten** en kies **Probleem vaststellen** en daarna **Netwerkadapter opnieuw instellen.** Na ongeveer een minuut moet je een nieuw ip-adres krijgen, dat hopelijk wel correct is.

Begint je ip-adres met 169, dan heeft je router een ongeldig ip-adres uitgedeeld.

Niet gelukt? Vraag dan nog eens het venster **Details** op. Bij **DHCP ingeschakeld** moet hier (in de meeste gevallen) **Ja** staan. Ook het **Subnetmasker** en de **Standaard-gateway** moeten ingevuld staan – dat gebeurt normaal gezien automatisch. Staat er bij adrestype **Statisch IP** en is dat niet de bedoeling, klik dan op **Sluiten** en kies **Eigenschappen.** Selecteer **Internet Protocol versie 4 (TCP/IPv4)** en klik op **Eigenschappen.** Kies **Automatisch een IP-adres laten toewijzen** en **Automatisch een DNS-serveradres laten toewijzen.**

In **Windows XP** vind je de meeste instellingen onder **Start, Configuratiescherm, Netwerkverbindingen.** Klik op de netwerkverbinding en op **Details.** Klik ook eens op het tabblad **Ondersteuning** voor gelijkaardige instellingen en opties als bij Windows Vista.

De netwerkinstellingen in Windows XP.

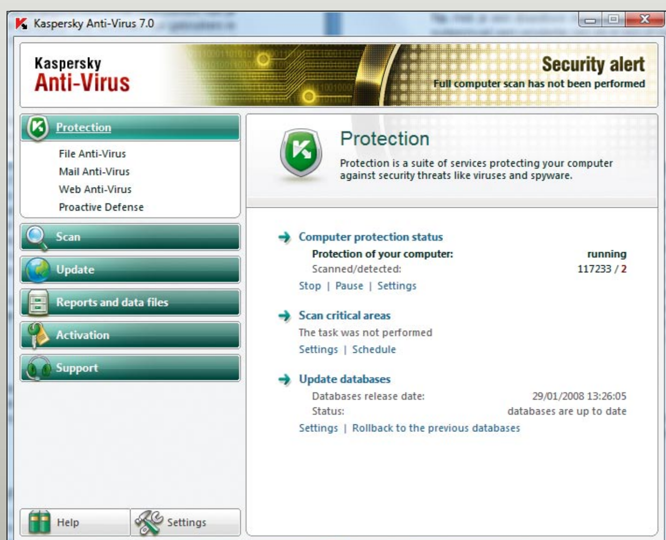
TIP: Draadloos netwerk

Ook een draadloos netwerk moet je configureren. Windows laat normaal gezien in het systeemvak onderaan een venstertje zien als er een of meerdere draadloze netwerken gevonden zijn. Vervolgens volstaat het om op je eigen draadloos netwerk te klikken, en eventueel het wachtwoord of de sleutel in te geven, om te kunnen internetten en surfen. Lukt dat niet, vergewis je er dan van dat alle stuurprogramma's geïnstalleerd zijn zoals besproken onder 'Stuurprogramma's installeren'. Heb je een laptop, zorg er dan ook voor dat de 'hardware key' of toets ingeschakeld is. Die vind je meestal aan de zijkant van de computer en zorgt ervoor dat alle draadloze verbindingen actief of inactief zijn!

7.BEVEILIGINGSSOFTWARE INSTALLEREN

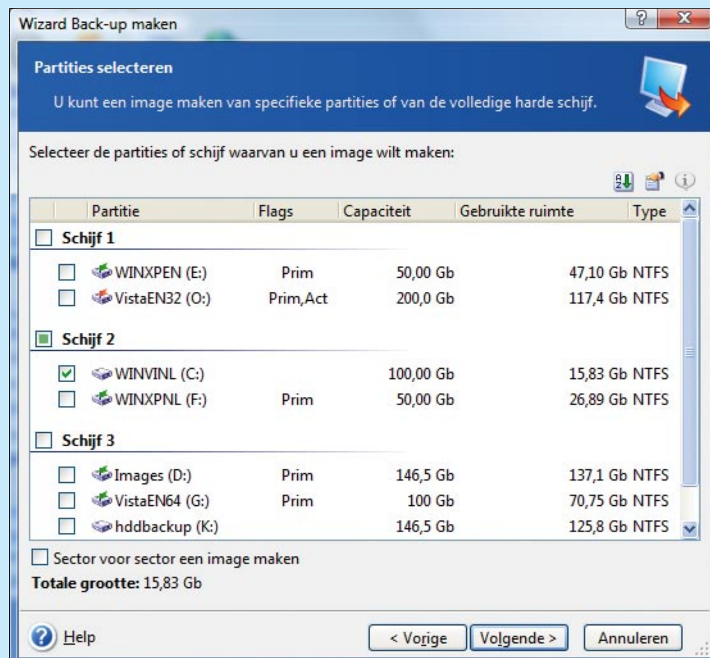
We zijn er bijna. In plaats van je computer meteen vol te zetten met 'gewone' programma's, installeer je best eerst je virusscanner of beveiligingssuite. Opgelet: (nog) niet alle scanners zijn compatibel met Vista! Een goede gratis virusscanner die zowel met XP als Vista werkt, is AVG Anti-Virus Free Edition http://free.grisoft.com. Microsoft's eigen beveiligingssuite, Windows Live OneCare, is natuurlijk ook compatibel is met Windows XP en Vista. Op http://onecare.live.com kan je een 90 dagen-probeerversie downloaden (daarna betaal je € 50 voor 3 pc's). De meningen over OneCare zijn echter verdeeld. Er zijn (veel) betere virusscanners op de markt, die het systeem ook minder sterk vertragen. Denk bijvoorbeeld aan Kaspersky Antivirus of Kaspersky Internet Security www.kaspersky.com.

Zorg er daarnaast ook voor dat de Windows Firewall (standaard in Vista en Windows XP SP2 of hoger) ingeschakeld is. Normaal gezien staat hij automatisch aan, maar om zeker te zijn kan je dit controleren via het **Configuratiescherm**. Hoe minder uitzonderingen de firewall toestaat, hoe beter je systeem beveiligd is.

Zorg ervoor dat je pc gewapend is tegen virussen.

8.BACK-UP IMAGE MAKEN

Na al deze stappen is het een uitgelezen moment om een image back-up te maken.

Nu alle stuurprogramma's en de beveiligingssoftware geïnstalleerd zijn, is je computer klaar voor gebruik en kan je programma's beginnen installeren. Toch is dit het uitgelezen moment om eerst een heuse image back-up van je pc te maken. Zo hoef je bij een volgende herinstallatie niet al deze stappen opnieuw te doorlopen. Zo'n image bevat namelijk alle reeds geïnstalleerde stuurprogramma's, programma's, enzovoort. Je hebt er eentje gemaakt in een tiental minuten, en je kan hem bij problemen in een halfuurtje terugzetten. Op die manier spaar je dus veel tijd uit. Je hebt wel een extra harde schijf, een extra partitie, een externe harde schijf of een (grote) geheugenstick nodig om de image op kwijt te kunnen, of je kan hem op een cd of dvd branden.

Extra software is jammer genoeg ook noodzakelijk, tenzij je de dure Windows Vista Business of Ultimate op je pc hebt staan. Dan vind je in het **Back-upcentrum** (onder **Configuratiescherm**) wel een mogelijkheid om een image back-up te nemen. In alle andere gevallen raden we je een programma als Acronis True Image Home http://nl.acronis.com/homecomputing/products/trueimage aan, dat ook in het Nederlands beschikbaar is. Dat kost € 50, maar je kan de software 15 dagen lang gratis proberen.

Nadat je True Image gedownload en geïnstalleerd hebt, klik je op **Back-up maken en terugzetten**. Daarna klik je op **Back-up maken**, **Volgende** en kies je **Mijn computer**. Klik vervolgens op **Schijven en partities** en selecteer alle schijven en/of partities waarvan je een back-up wil maken. Omdat je zonet Windows opnieuw hebt geïnstalleerd, gaat het hier waarschijnlijk om de C-schijf. Daarna kies je een back-uplocatie: een andere schijf, een externe harde schijf, een andere computer via het netwerk of zelfs een ftp-server. Je kan ook een cd-rw of dvd-schrijver selecteren. Klik daarna op **Nieuwe volledige back-up maken**, **Standaardinstellingen gebruiken**, zodat de back-upprocedure begint. Een back-up houdt alleen rekening met de gebruikte ruimte. Zelfs als je C-partitie 100 GB groot is, zal een back-up in deze fase maar enkele gigabytes innemen. Voor Windows XP heb je waarschijnlijk genoeg aan 1 GB, voor Windows Vista moet je 6 à 10 GB rekenen. Een back-up kan je later terugzetten via **Back-up terugzetten**. Start je pc niet meer op, dan moet je (op voorhand) een opstart-cd van True Image Home gemaakt hebben via het menu **Extra**. Zo kan je van deze cd opstarten zonder dat je eerst Windows hoeft op te starten. Daarna kan je de back-up uitkiezen (op het netwerk, op een andere cd of dvd, op een externe harde schijf of op een andere partitie) en hem zo terugzetten. Uiteraard plaats je zo'n back-up enkel terug in hoge nood: als er een virus op je systeem zit dat je niet kan verwijderen of als Windows helemaal niet meer opstart. Let wel op: al je bestanden ben je daarna wel kwijt, tenzij je ze op een andere partitie of schijf hebt staan. Maak er dus regelmatig een back-up van. ♦